

Försvarsminister Sten Tolgfors föreläsning om aktuellt läge inom Sveriges Försvar — vid Föreningen för Göteborgs Försvars Årsmöte – maj 2011.

I samband med Föreningen för Göteborgs Försvars Årsmöte 2011 höll vår nuvarande försvarsminister en föreläsning om ”**Sveriges Nya Försvar**”. Minister Sten Tolgfors höll en bländande och fängslande föreläsning om det aktuella läget. Många blev troligen ”frälsta” av budskapet – om Sveriges nya professionella försvar – om än ett otillräckligt sådant.

Försvarsministern inledde med att notera att det - under hans 20 år med Försvaret - **inte skett någon nedskärning av förband.**

För ett antal år sedan åhörde jag motsvarande presentation av **dåvarande minister Anders Björk**. Björk betonade inledningsvis ”*Sverige har NU den bästa försvarsminister landet haft och kommer att få inom överskådlig tid !*” Man kan notera att det inte råder någon brist på självförtroende hos moderata försvarsministrar. Personligen har jag tjänstgjort under flera försvarsministrar (på Försvarsdepartementet). Den försvarsminister som gjort största intrycket som ledare och chef på mig är **Sven Andersson**.

Försvarsministern inledde tyvärr med att presentera hur erbarmligt dåligt vårt mobiliseringsförsvar var, då han tillträdde. Ca 70 % av de värnpliktiga var felutbildade. Soldaterna var av begränsad kvalitet. Personalen utnyttjades under alltför begränsad tid – krigsplacering endast ca 2-3 år! I förbanden fanns högst 5% kvinnor. Materielen fanns inte till den mängd och den kvalitet som krävdes. Ammunition etc saknades. Förbanden var inte tillgängliga förrän efter lång tid.

I några uttalanden har försvarsministern sagt att våra tidigare utlandsförband inte var tillräckligt professionella. Detta – ett hån mot svenska utmärkta insatser i t ex Kongo och på Balkan. Insatser där **våra förband fått beröm i jämförelse med andra länders förband**. De svenska förbanden var sammansatta av frivilliga fast anställda och värnpliktiga personer med bred erfarenhet från sitt civila liv.

Avslutningsvis pekade dock försvarsministern på det viktiga att uppmärksamma våra "Veteraner" – Framdeles kommer Veteranerna att uppmärksammas varje år den 29 maj med en särskild dag! **Detta är ett utmärkt initiativ!** Det var ett initiativ som i viss mån tog bort udden av anmärkningarna mot tidigare insatser!

Försvarsministern betonade att det nya Försvaret skall ge Säkerhet **ensamt eller/och tillsammans med andra** – helt i enlighet med den **Solidaritetsförklaring** Sverige antagit! Försvarsmakten skulle kunna avvisa kränkningar. Vidare även värna Sveriges suveränitet och nationens intressen inom och utanför landets gränser. För detta finns det ingen anledning vänta till dess problemet kommer till landet. Sverige bör verka inom landet, i vårt närområde samt i hela världen!

Försvarsministern pekade på hur bedömningar gjorts med Sveriges säkerhetspolitiska roll som utgångspunkt. Inom Norden svarar länderna kring Östersjön tillsammans för övervakningen av vattnet. Särskilda överenskommelser finns för övervakning av Östersjön – dels med fartyg över och under vattenytan, dels genom flygövervakning.

Finland har sin roll inom Norden med gränsbevakning resp gränsförsvaret österut. **Norge** skyddar nordflanken och havet väster- resp norrut. **Danmark** – ej angivet – har sin roll i inloppet till Östersjön. **Sverige** kraftsamlar till övervakning av Östersjön – för detta utvecklats ex vårt ubåtsvapen, våra fregatter, våra helikoptrar samt även vårt flygvapen. Detta är för närvarande störst i hela Norden. Signalspaningen effektiviseras även.

Med andra ord – "Säkerhet tillsammans" åstadkommes!

Försvarsminister ser inga svårigheter att rekrytera soldater och sjömän till vårt nya försvar. Det har visat sig att den nuvarande rekryteringen hittills gett ca 22 000 sökande till 2 400 platser. Dessutom är det ca 12 – 15% kvinnor bland de sökande. Målsättningen att ha genomfört organisationen fram till 2020 bedöms som klart realistisk.

Dessa nya soldater och sjömän blir enligt försvarsministern mindre kostsamma än de som erhöles ur värnplikts-systemet!

Numerären för armén torde dock vara alltför låg för att försvara Sverige. Förhoppningsvis kan detta lösas genom den "Säkerhet tillsammans" som förordas!?

Hemvärnet rekryteras bl a genom direktutbildning. Tyvärr har beslutats att det räcker med totalt 22 000 man – en alldeles för låg siffra. För 20 år sedan ansågs 125 000 man vara en alltför låg numerär (min anmärkning). **Varför inte en större satsning på denna billiga och effektiva organisation?**

I sammanhanget kan nämnas att enligt orientering från armén att inom angiven tid kommer armén ha två insatsberedda brigader. Övningar i brigadnivå är planerade att ske under en kommande fyraårsperiod enligt Arméinspektörens orientering, som skedde hösten 2010. Ledningen inom försvarsmakten torde vidare komma att effektiviseras genom att någon form av regional ledning återinförs i norr, i väst, i öst respektive i syd.

Många frågor ställde och Försvarsminister hade inga svårigheter att bemöta och förklara. Han var övertygad om att vi var på rätt väg och han påpekade att vi valt motsvarande lösning som flera andra länder. Möjligen hade han svårt förklara hur folkförankringen skulle kunna bibehållas med det beslutade systemet. Försvarsministern har verkligen talets gåva!

Nu återstår att se om verkligheten blir den som ansvariga tror. Några av många frågor:

- Kommer vi att få rätta personalunderlaget,
- Kommer förbanden bli tillräckligt professionella,
- Kommer numerären att räcka,
- Kommer folkförankringen att vara tillräcklig?
- Regional och operativ ledning?

Om så skulle erfordras – är det möjligt att ”återvända” för att få en tillräcklig numerär? Finns planer på att ”krigsplacera” avgångna kontraktsanställda i mobiliseringsbara förband som Sverige hade under svenska värnpliktstiden?

Sven Wergård
F d brigadchef